

ДРУГ ДІТЕЙ

ДРУГ дітей

3 Березень
1933 рік
8 рік видання

громадсько-педагогічний журнал

Орган Всеукраїнського Правління
т-ва „ДРУЗІ ДІТЕЙ“, ЦБ ДКО
ЦК ЛКСМУ та Наркомосу

З М І С Т І

Передова—8 березня—свято трудящої жінки	1
П. Лунаш— Підсумки пленуму ЦК і ЦКН ВКП(б) та завдання політвідділів МТС та радгоспів	3
Постанова ЦК ВКП(б) про підручники для початкової і середньої школи	7
Жуківський — Перебудувати роботу шкільних комітетів	9
В. Тирін — Зміцню матеріально-хар- чову базу школи	13
О. Рудченко — Ширше розгорнімо ро- боту педологічних осередків	16
В. Войтинська — Батькам про пленум ЦБ ДКО ЦК ВЛКСМ	18
Чмихалова — Розпочали підготовку ро- боту до четвертої посівкампанії	22
Гольдберг — Дитячі інтернатні заклади включаються у весня- ний сіл	22
Запорізьке т-во ДД	24
Брянцева — На транспорті УЧХ ДД лише „допомагає“	25
О. Сарченко — Поширмо масову допо- могу дитячим будинкам	27
Вол. Зорин — На околиці боярського міста	30
Нітіс-Морґуліс — До роботи по-новому	32

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Харків, вул. Вільної Академії, № 3

7044

Відпочивають

995

8 березня

СВЯТО ТРУДЯЩОЇ ЖІНКИ

День 8-го березня — свято трудящої жінки Всесвіту водночас є знаменна доба для товариства „Друзі Дітей“, яке саме в цей день 1924 року було організоване. В той час, коли жінка капіталістичних країн залишається все ще пригніченою, як і весь пролетаріат в цілому. Коли завдяки кризи в капіталістичних країнах кожний день викидаються сотні й тисячі робітників та робітниць на вулицю, Країна Рад переможно виконала першу п'ятирічку в 4 роки. В той час коли в капіталістичних країнах шалено росте безробіття, наша країна за першу п'ятирічку збільшила

численність робітничої класи удвоє, а це значить, що до нашої промисловости прийшла велика маса нових робітників, серед яких багато жінок. В той час, коли в капіталістичних країнах жінка безправна, пригнічена та перетворюється дедалі на найдешевшу робочу силу, в нашій країні жінка є активний будівник соціалістичної держави, краща ударниця, активна громадська діячка тощо. Немає вже жодної ділянки соціалістичного будівництва, де трудяща жінка не посіла б певного відповідального місця.

8 Березня 1933 року повинно перетворитись на велику демон-

ДРУГ дітей

3 Березень
1933 рік
8 рік видання

громадсько-педагогічний журнал

Орган Всеукраїнського Правління
т-ва „ДРУЗІ ДІТЕЙ“, ЦБ ДКО
ЦК ЛКСМУ та Наркомосу

З М І С Т І

Передова — 8 березня — свято працюючої жінки	1
П. Лукаш — Підсумки пленуму ЦК і ЦНК ВКП(б) та завдання політвідділів МТС та радгоспів	3
Постанова ЦК ВКП(б) про підручники для початкової і середньої школи . .	7
Жуківський — Перебудувати роботу шкільних комітетів	9
В. Тирін — Зміцнімо матеріально-харчову базу школи	13
О. Рудченко — Ширше розгорнімо роботу педологічних осередків	16
В. Войтинська — Батькам про пленум ЦБ ДКО ЦК ВЛКСМ	18
Чмихалова — Розпочали підготовку роботу до четвертої посівної кампанії . .	22
Гольдберг — Дитячі інтернатні заклади включаються у весняний сіл	22
Запорізьке т-во ДД	24
Брянцева — На транспорті УЧХ ДД лише „допомагає“	25
О. Сарченко — Поширмо масову допомогу дитячим будинкам	27
Вол. Зорин — На околиці боярського міста	30
Нітіс-Морґуліс — До роботи по-новому .	32

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Харків, вул. Вільної Академії, № 3

7044

Відпочивають

995

8 березня

свято трудящої жінки

День 8-го березня — свято трудящої жінки Всесвіту водночас є знаменна доба для товариства „Друзі Дітей“, яке саме в цей день 1924 року було організоване. В той час, коли жінка капіталістичних країн залишається все ще пригніченою, як і весь пролетаріят в цілому. Коли завдяки кризи в капіталістичних країнах кожний день викидаються сотні й тисячі робітників та робітниць на вулицю, Країна Рад переможно виконала першу п'ятирічку в 4 роки. В той час коли в капіталістичних країнах шалено росте безробіття, наша країна за першу п'ятирічку збільшила

численність робітничої класи удвоє, а це значить, що до нашої промисловости прийшла велика маса нових робітників, серед яких багато жінок. В той час, коли в капіталістичних країнах жінка безправна, пригнічена та перетворюється дедалі на найдешевшу робочу силу, в нашій країні жінка є активний будівник соціалістичної держави, краща ударниця, активна громадська діячка тощо. Немає вже жодної ділянки соціалістичного будівництва, де трудяща жінка не посіла б певного відповідального місця.

8 Березня 1933 року повинно перетворитись на велику демон-

страцію сил та досягнень трудящої жінки СРСР, як частини всього пролетаріату, що під керівництвом комуністичної партії вивершив більшовицький плян будування соціалізму — першу п'ятирічку за 4 роки. 1933 рік — перший рік другої п'ятирічки, переходу до ліквідації рештків капіталістичних елементів міста та села та збудування безкласового суспільства, поруч з великим рухом вперед по всіх галузях нашого господарства, є роком ще більшої допомоги нашій трудящій жінці. Поширення громадського харчування, спрямованного на поліпшення добробуду та обслуговування всіх трудящих в першу чергу звільняє масу жінок від хатніх турбот. За 1933 рік обслуговування громадським харчуванням збільшується з 14,8 мільйонів минулого року до 18,4 млн. осіб цього року. Виключно важливе та важке питання — виховання дитини, в умовах СРСР вирішується безперервним зростом мережі дитячих закладів, шкіл, дитячих клубів тощо. 1933 року мережа ясел повинна охопити 85% дітей робітниць провідних галузей промисловости. Кількість місць в яслах міста повинна бути збільшена до 320.000, що дає зріст на 12,5%, на селі до 505.000 — зріст на 16%. Крім того ясла сезонного характеру мають охопити 6,5 мільйонів дітей. Мережа закладів повинна охопити 7.345.000 дітей, що дає зріст на 40,4%. Трудяща жінка міста й села має всі можливості увімкнутися в безпосередню боротьбу за виконання нашого соціалістичного пляну, ставши в перші лави борців за генеральну лінію партії.

Товариство „Друзі Дітей“, що в минулому мало за своє завдання брати безпосередню участь в ліквідації безпритульності, перетворилось на велику мільйонну організацію, що мобілізує всю членську масу на виконання завдань партії та уряду про сприяння комуністичному вихованню дитинства. Т-во „Друзі Дітей“, за 9 років свого існування підготували велику масу активних працівників, що на досвіді громадської роботи навчились керувати нашою державою, працювати як кращі ударники на виробництві, як кращі колгоспники вихователі.

В цім питома вага жінки дуже значна. Т-во „Друзі Дітей“, тепер велика організація, що мобілізує громадські сили та кошти на поширення мережі дитячих закладів та на заходи, спрямовані на більше охоплення дитинства, на поліпшення стану комуністичного виховання.

День 8 березня першого року другої п'ятирічки повинен ще перетворитись на день мобілізації активности на повне та своєчасне виконання завдань партії та уряду про першу більшовицьку весну другої п'ятирічки.

Україна не спромоглась по більшовицькому виконати плян хлібозаготівель. Зараз завданням т-ва „Друзі Дітей“, готуючись до 8-го березня, є спрямувати свою роботу до того, щоб мобілізуючи увагу та сили всієї членської маси, зокрема жінка міста й села, перетворитись на громадську ланку за більшовицьку сівбу, за 100% реалізацію плянів. Розгортаючи мережу дитячих закладів, що допоможуть селянці звільнитись на час сівби, організуючи ударні бригади в місті для ремонту сільсько-

ЛУКАШ, П.

ПІДСУМКИ

ПЛЕНУМУ ЦК І ЦКК ВКП(б) ТА ЗАВДАННЯ ПОЛІТВІДДІЛІВ МТС ТА РАДГОСПІВ

7-12 січня відбувся пленум ЦК і ЦКК ВКП(б).

Пленум підбив підсумки першої п'ятирічки, накреслив основні завдання другої, схвалив господарський план 1933 року. Пленум ухвалив ряд постанов, що розв'язують важливі політичні питання дальшої роботи нашої партії.

Підсумки першої п'ятирічки — яскравий показник перемог генеральної лінії партії. Лише за твердого Ленінського проводу від ЦК нашої партії, вождя й учителя тов. Сталіна, в боротьбі проти класового ворога в середині країни, та його спільників троцькістів, правих зрадників, опортуністів всіх гатунків, — партія зуміла виконати п'ятирічку, піднести на небувалу височину народне господарство, зміцнити обороноспроможність країни.

Підсумки п'ятирічки — яскравий показник переваги соціалістичної системи перед капіталістичною,

яскравий показник неспроможності капіталістичного ладу.

Під ударами жорстокої економічної кризи в капіталістичних країнах гаснуть одна за другою домни, щоденно підупадає виробництво, розвалюється сільське господарство, ростуть злидні селянства, розгортається шалений наступ на зарплату, нечуване знижується життєвий рівень трудящих.

Безробіття набуває нечуваних жахливих розмірів — у нас ростуть нові гіганти соціалістичної індустрії: Уралокузнецьк, Магнітогорськ, тракторні, автомобільні заводи, збудовано Дніпрогес, нема безробіття.

Гуртова продукція нашої промисловості за чотири роки зросла на 219% й становить 334% передвоєнної. В $4\frac{1}{2}$ рази зросло машинобудування, утричі — хімічна промисловість, видобуток нафти з 11,9 м. тони 1928 р. збільшився до 22,2 м. т. 1932 року і

господарського реманенту, організуючи ударні бригади т-во „Друзі Дітей“ в полі, товариство реально доведе всім трудящим, що воно може виконувати завдання партії та уряду. День 8-го березня повинен перетворитись на день перевірки готовності до сівби, на день мобілізації сил жіноцтва, на виконання плану першого року другої п'ятирічки. Т-во „Друзі Дітей“ протягом 9 років довело, що воно вміє боротись за поліп-

шення добробуту трудящих жінок, за плани, накреслені партією та урядом. День 8-го березня повинен перетворитись на день перевірки своїх лав та виправлення своїх хиб.

Хай живе вільна трудяща жінка по всьому світу!

Хай живе ВКП(б) — проводир соціалістичного будівництва!

Хай живе проводир партії та робітничої класи т. Сталін!

відповідно видобуток вугілля з 35,4 м. т. збільшився до 61,5; чавуну з 3,3 м. т. до 6,2 м. т., сталі з 4,2 до 5,9 м. т.

Промисловість капіталістичних країн занепадає: гуртова продукція ПАСШ з 4 роки знизилась на 56%, Англії на 75% Німеччини — 62%, Польщі — 54%.

У провідних галузях важкої індустрії й машинобудування капіталістичний світ відкотився назад на кілька десятиків років.

СРСР переможно йде вперед, здійснюючи гасло „наздогнати й випередити“.

За першу п'ятирічку СРСР вийшов на перше місце в світі у виробництві тракторів, у сільськогосподарському машинобудуванні, комбайнобудуванні і видобутку торфу, на 2 місце в загальному машинобудуванні, видобутку нафти, виробництві чавуну.

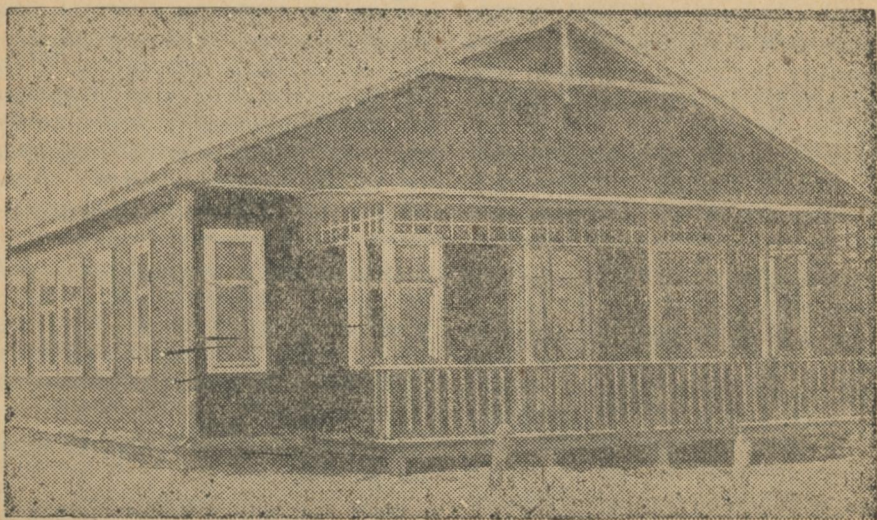
Утворена нова індустріальна угільно-металургійна база на сході,

утворюються нові текстильні бази в середній Азії і східному Сибіру. СРСР з аграрно-індустріальної перетворився на індустріально-аграрну країну, досягнувши того, що вже зараз питома вага промислової продукції становить 65% загальної продукції країни.

За п'ятирічку змінило своє обличчя і сільське господарство СРСР. З дрібних селянських господарств утворено на концентрованіше в світі рільництво.

Понад 60% селян, понад 75% засівної селянської площі об'єднано в колгоспи. Утворено великі зернові та тваринницькі радгоспи, в сільському господарстві працює зараз 177 тис. тракторів — 2446 МТС.

На базі цього „розгромлено куркульство як класу, підірвано коріння капіталізму в сільському господарстві й тим самим забезпечено перемогу соціалізму на селі“ (резолюція пленуму).

Санаторія 18 ФЗС—Харків

За 4 роки на 21% збільшена засівна площа, виросла товарність сільського господарства, що дало змогу заготувати 1400 м. пуд. хліба замість 700 м. пуд. 1928 року.

Пленум накреслив для другої п'ятирічки щорічне зростання продукції промисловості на 13—14%, для 1933 року — на 16, 5%.

Вдругій п'ятирічці не знімаючи завдання нового будування, ми головну увагу мусимо приділити освоєнню нових підприємств, збудованих протягом першої п'ятирічки, мусимо організаційно зміцнити нові підприємства в сільському господарстві — наші радгоспи й колгоспи.

Боротьба за освоєння нових підприємств, за піднесення продуктивності праці, за зниження собівартості, за зміцнення трудової дисципліни ось чільні завдання другої п'ятирічки — зокрема першого її року.

Помилково було б гадати, що запроектування 14—16,5% приросту продукції за другу п'ятирічку є „здача“ темпів. Не треба забувати, що ці %% значуть колосальний обсалютний зріст продукції. Один відсоток 1928 року порівнював 120 м. крб., а 1% — 1933 р. дорівнює 330—340 м. карб.

Освоєння всіх процесів виробництва на нових підприємствах, піднесення продуктивності праці, вимагає немалої напруженості й мобілізованості нашої партії й робітничої класи, ніж будування нових заводів. Тільки опортуністи можуть сподіватися на „перепочинки“.

Пленум схвалив постанову політбюро про чистку партії, доручивши політбюро ЦК і ЦКК „організувати справу чистки пар-

тії так, щоб забезпечити в партії залізну пролетарську дисципліну й очищення партійних лав від усіх ненадійних, хитких і таких, що примагалися елементів“ (рез. пленуму).

Пленум виключив з партії Ейсмонта та Толмачова як перероджених антирадянських людей, що намагалися організувати „боротьбу проти партії і партійного керівництва. За зв'язок з Ейсмонтам і Толмачовим пленум виключив з ЦК Смірнова, попередивши, що він буде виключений з партії як що дальшою роботою не заслужить довіри партії.

Пленум попередив Рикова, Томського, Шмідта, що до них будуть застосовані суворі заходи партійних покарань, якщо вони і надалі стоятимуть осторонь від боротьби партії проти антирадянських елементів і цим самим посуті допомагатимуть цим елементам в боротьбі проти партії.

В своєму історичному виступі на пленумі про роботу на селі тов. Сталін зі всією більшовицькою прямоотою й рішучістю викрив основні хиби нашої роботи на селі, що мали наслідком ганебні прориви, особливо в хлібозаготівлях по вирішальних районах Союзу.

Пленум з усією гостротою і непримиренністю в своїх рішеннях викрив помилки партійних організацій в боротьбі на селі у провіді сільського господарства. І виступ тов. Сталіна і рішення пленуму особливо стосуються нашої української організації.

Парторганізація не зважила на нові обставини на селі в зв'язку з колгоспною торгівлею хлібом, переоцінили колгоспну форму господарювання, пустивши на само-

плив ряд колгоспів, не зважили на нові маневри куркуля, що часто пролазить в колгосп і там з середини „тихою сапою“ розкладає їх. Від слабости нашої політичної роботи, від недостатнього проводу від комуністів колгоспами в керівництво колгоспів пролізли рештки розбитої куркульні, білогвардійщини, петлю-рвіщини.

Клясовий ворог, шаленно опи-раючись, шукає буд-якої щилінки щоб до неї пролізти й шкодити соціалістичному будівництву. І чи-мало цих ворогів потрапили в колгоспи на посаду рахівників, комірників, завгоспів. Вони орга-нізовували саботаж державних заготівель, розпродували колго-спне майно, організовували шкід-ницькі посіви, нищили трактори, коней. Чимало партійних осеред-ків втратили партійну чуйність і прогледіли цю роботу ворога.

У нас на Україні приклад та-кого ворожого засилля виявився у Снігурівському районі, в Берез-ніговатській МТС, за старшого агронома проліз туди син полков-ника Попович, за помічника — донька куркуля Воракс, головний бухгалтер та його помічник — куркулі, рахівник Тягнирядно бі-лий офіцер, автомеханік Яковен-ко — колишн. дяк. У цій МТС колгоспи пленталися в хвості у виконанні хлібозаготівельних пля-нів. Масово розкрадали хліб. З 84 тракторів — 72 вибули з ладу.

Щоб піднести нашу політичну роботу на селі, зміцнити провід колгоспами — пленум схвалив ве-личезної ваги постанову про ут-ворення при МТС та радгоспах політичних відділів.

Партія поставила перед політ-відділами МТС (в докладній по-

станові, яку ствердив січневий пленум) величезні завдання.

Вони мусять забезпечити пар-тійне око й контроль у всіх ді-лянках роботи, як у самій МТС, так і в обслуговуваних нею рад-госпах та колгоспах.

Зокрема зараз треба забезпе-чити якість сівби, збір насіння, підготування тяглової сили, ре-маненту.

Першочергове завдання МТС — „забезпечити цілковите і вчасне виконання колгоспами та кол-госпниками своїх зобов'язань пе-ред державою і особливо рішуча боротьба з розкраданням кол-госпного майна, боротьба з яви-щами саботажу заходів партії й уряду в галузі хлібозаготівель і м'ясозаготівель в колгоспах“ (ре-золюція січневого пленуму на доповідь тов. Кагановича).

Політвідділи мають змобілізува-ти партійні та комсомольські ор-ганізації на боротьбу проти кур-кульських елементів, шкідників, на викриття цих елементів, в колгоспах і радгоспах, організу-вати масово-політичну роботу навкруги господарсько-політич-них завдань партії, зокрема роз'я-снювання заходів партії та влади, щодо охорони основи нашого ладу — громадської власности. Одне з попередніх завдань — с-завдання згуртувати партійно-комсомольський актив навколо по-літвідділів, згуртувати безпартій-ний актив навколо партійних осе-редків, розташувати цей актив на провідних ділянках роботи так, щоб всі колгоспи стали біль-шовицькими за їхнім проводом.

Партія поставила завдання за допомогою політвідділів МТС пе-ретворити з господарсько-техніч-них центрів на „центри як го-

сподарсько-технічного, так і політичного та організаційного провodu і впливу на широкі маси колгоспників”.

Це забезпечить дальший переможний розвиток нашого сільського господарства, перевиховання мас колгоспників, закріплення перемоги соціалізму в СРСР, як і в цілому світі.

За проводом Ленінського ЦК, на чолі з вождем і учителем партії тов. Сталіном ми виконаємо завдання, що їх поставив січний пленум ЦК, зокрема завдання перебудови сільського господарства і перевиховання мільйоних мас колгоспників.

ВчатьсЯ писати. В дитсадку ч. 12

ПРО ПІДРУЧНИКИ

ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ПОСТАНОВА ЦК ВКП(б)

У своїх постановах про початкову і середню школу з 5 вересня 1931 р. і з 25 серпня 1932 р. ЦК ВКП(б) підкреслив, що корінна хиба школи є та, що „навчання в школі не дає достатнього обсягу загально-освітніх знань і незадовільно розв'язує завдання підготовки для технікумів і вищої школи цілком грамотних людей, які добре знають основи науки (фізику, хімію, математику, рідну мову, географію і інш.)“.

Неодмінна і вирішальна умова здійснення обох постанов ЦК, якщо до усунення відзначеної корінної хиби школи, так і щодо переходу всього навчання на нові сталі програми і методи викладання, є наявність з усіх дисциплін стабільних підручників, закликаючи ліквідувати теперішню „методу“ нескінченного „проекування“ підручників.

Проте в наслідок неправильної лінії Наркомосу і його органів тепер не

тільки нема в радянській школі стабільного, загально-поширеного і що задовольняє вимогам науки підручника, але таку прогалину виявляється, у керівних колах Наркомосу РСФРР вважають за ознаку „революційних досягнень” останнього.

Визначаючи таке становище за цілком нестерпне, ЦК ВКП(б) ухвалює:

1. Визнати лінію Наркомосу РСФРР і ОГІЗ'у в справі складання підручників за неправильну

2. Засудити і скасувати як такі, що суперечать постановам ЦК ВКП(б):

а) об'єдний лист відділу єдиної школи Наркомосу РСФРР з серпня 1928 р. в якому сказано, що „підручники взагалі треба вигнати з школи”;

б) постанову колегії Наркомосу з 23 березня 1930 р. яка визнала „за неможливе тепер додержувати принципи стабілізації підручників”;

в) резолюцію всеросійської конференції в справах навчальної книги, з 16 травня 1930 р., схвалену і рекомендовану місцевим колегією Наркомосу (див. об'єдний лист НКО з 30-VI 1930 р.), в якій сказано: „... підручник ні в якому разі не повинен бути стабільним... конференція рішуче відкидає принцип стабілізації підручників”;

г) вирішення президії ЦК профспілки працівників освіти з 3 березня 1930 р. яке визнавало постанову про стандартизацію підручників на 3 роки за „неправильну і полпично шкідливу”.

3. Немайно припинити видавати так звані „робітні книги” і „розсипні підручники”, що підміняють справжні підручники і не дають систематичних знань з дисциплін, яких навчають у школі. Доручити Наркомосові і ОГІЗ'ові забезпечити на ділі видання стабільних підручників, розрахованих на застосування їх протягом великого ряду років (рідна мова, математика, географія, фізика, хемія, природознавство тощо), пристосовувавши видання їх до

15 липня 1933 р. з тим, щоб почати застосовувати їх з початку навчального року — 1 вересня 1933 р.

4. Встановити, як правило, що кожен підручник повинна затверджувати колегія Наркомосу після попереднього пильного розгляду його з тим, щоб ніяких змін не можна було зробити у підручнику без спеціальної на то постанови колегії Наркомосу.

5. Скасувати теперішній порядок видання підручників самостійно кожною областю, краєм і автономною республікою РСФРР. Встановити, що для кожної окремої дисципліни повинен снувати єдиний обов'язковий підручник, що його затверджує Наркомос РСФРР і видає УЧПЕДГІЗ.

Надати право кожному краю області, з дозволу Наркомосу і з його затвердження, видавати краєву навчальну книгу для початкових шкіл на базі місцевого краєзнавчого матеріалу.

6. Зобов'язати ОГІЗ домогтися стандартизації підручників щодо їх технічного оформлення (формат, палітурка, шрифти, папір, брошурування, обкладинка, малюнки тощо) і безумовного поліпшення паперу, шрифту, малюнків, рисунків, таблиць тощо для підручників.

7. Персональну відповідальність за виконання цієї постанови в частині готування підручників і видання їх настрок покласти: по Наркомосу — на т. Бубнова, по ОГІЗ'у — на т. Томського, по УЧПЕДГІЗУ — на т. Віхрева, а за забезпечення підручників кращим папером і іншими потрібними матеріалами — на тов. Лобва (Наркомліс) і т. Любімова (Наркомлегпром).

8. Доручити ЦК К (б)У, ЦК КП(б)Б, Закавказькому крайкомові і Середазбюрові ЦК ухвалити відповідні рішення, що впливають з цієї постанови.

ЦК ВКП(б)

12 лютого 1933 р.

„Цього року журнал „ДРУГ ДПЕЙ” виходить щомісячно (а не два рази на місяць, як ранш). Тому передплатна ціна встановлюється вдвоє зменшена, а саме: на 3 міс. — 75 коп., на 6 міс. — 1 крб. 50 коп., на 1 рік — 3 крб.

Передплатникам, які здали передплату за старими цінами (з розрахунку 6 крб. на рік), термін передплати відповідно збільшується вдвоє (ті, хто передплатив журнал на 3 міс., одержуватимуть його протягом 6 міс. і т. д.).”

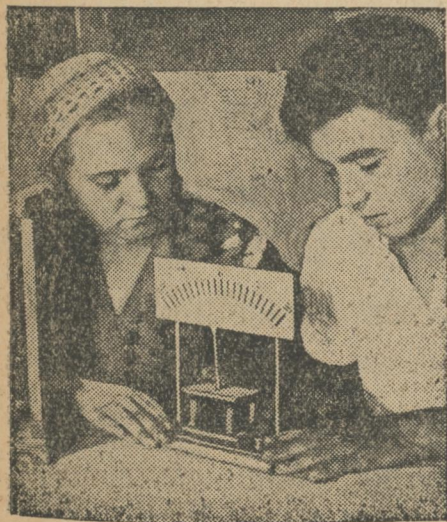
Перебудувати роботу шкільних комітетів

Величезні завдання другої п'ятирічки — остаточно зліквідувати капіталістичні елементи та кляси взагалі і перетворити все трудяще населення країни на свідомих будівників соціалістичного суспільства вимагають від школи передусім цілковитого здійснення постанов ЦК партії про школу та найактивнішої її боротьби за якість продукції по всіх ділянках шкільної праці.

Соціалістичне замовлення до школи в справі комуністичного виховання та політехнічного навчання дитинства вимагає ще більше, ніж тепер, широкої участі в її роботі радянської громадськості, практичної допомоги від маси робітників та колгоспників, від громадських, професійних, господар-

ських та комсомольських організацій.

Основним заходом широкого залучення радянської громадськості до роботи школи, мобілізації на виконання постанови партії та уряду про школу є організація шкільних комітетів. Робота шкільних комітетів як органів громадського впливу, контролю й допомоги школі, після постанови ЦК партії про школу набирає тепер особливої ваги. Шкільні комітети на Україні існують аже понад рік, але потрібних наслідків роботи не дають. Коли ставити питання про те, чи бере участь у роботі шкіл радянська громадськість, то треба конкретними даними цю участь констатувати. Ми маємо чимало прикладів, зокрема по Одеській та Харківській областях, найактивнішої участі робітників, колгоспників, батьків учнів, громадських організацій у практичній допомозі підчас готування до нового навчального року, допомоги в справі ремонтування шкіл, організації по школах сніданків, устаткування шкільних майстерень тощо. Але ця участь здебільшого організована не через шкільні комітети. Найчастіше шкільні комітети працюють зовсім незадовільно, навіть по таких школах, як Харківська 12 ФЗС, Мереф'янська та Лозівська зразкові ШКМ. Є приклади яскравіші: в Ізюмській зразковій ШКМ минулого року шкільний комітет не працював зовсім.

Основна причина такого стану роботи комітетів полягає в незадовільній іноді невмілій, неприпустимій організації їхньої роботи. *Завдання комітету—здійснити громадський контроль та пролетарський вплив і брати активну безпосередню участь у виконанні завдань, покладених на школу—передусім вимагають утворення бригад при шкільному комітеті, які, підкреслюємо, повинні втяг-*

Бригади, утворені по окремих школах, не мають здебільшого точно визначеного змісту своєї роботи. Іноді зміст їхньої роботи невдало обмежений, (наприклад, у Чугуївській ШКМ до обов'язків навчально-виробничої бригади не входять забезпечення майстерень та робітньої кімнати матеріалами, а також устаткування майстерень), а іноді завдання, покладені на бригаду, зумовлюють її непра-

Військовий гурток. 20 ФЗС, Харків

ти в свою роботу актив батьків учнів, робітників, колгоспників та культармійців. Саме цим бригадам у практиці шкіл не подано потрібного значіння і саме тут виявляється нерозуміння організації роботи шкільного комітету.

цездатність (в Харківській школі № 23 „методична“ бригада мусить плянувати шкільну роботу, розв'язувати питання активізації методроботи).

Отже, цілком своєчасно НКО поставив питання про роботу

шкільних комітетів на Всеукраїнській нараді областей і подає настанови щодо організації роботи комітетів.

В чому полягає основний зміст цієї організації? Передусім у точному визначенні, як самих бригад, так і змісту їхньої роботи. При повних семирічках та великих чотирирічках утворюються такі бригади шкільного комітету:

1. Бригада загально-обов'язкового навчання,
2. бригада матеріального забезпечення учнів,
3. господарська бригада,
4. бригада боротьби за успішність учнів,
5. бригада культмасової роботи,
6. бригада політехнізації школи.

Перша бригада має завдання допомагати школі в справі охоплення дітей загально-обов'язковим навчанням (облік дітей, ліквідація відсіву, відвідування учнів, виявлення причин невідвідування та відсіву). Бригада мусить мати безпосередній зв'язок з батьками, з ЮП та дитячим самоврядуванням і проводити пропаганду серед батьків.

Друга бригада так само має зв'язок з батьками, громадськими та рядянськими організаціями, з ЮП та дитсамоврядуванням виявляє матеріально-незабезпечених учнів і утворює матеріальні фонди забезпечення. Зокрема вона допомагає школі в організації гарячих сніданків та гуртожитку.

Господарська бригада бере участь у всіх господарських справах школи, допомагає реалізувати її бюджет й допомагає школі в її санітарно-гігієнічних заходах. У цій роботі вона зв'язується з дитячими санорганізаціями.

Бригада боротьби з неуспішні-

стю учнів виявляє матеріально-побутовий стан неуспішних, поліпшує умови їхнього життя, проводить певну роботу серед батьків, забезпечує відсталих підручниками та канцприладдям, допомагає школі в її боротьбі за зміцнення шкільного режиму та за свідому дисципліну, бере участь в організації дозвілля дітей. Всю свою роботу вона щільно пов'язує з роботою дитячих організацій та ЮП.

Бригада культмасової роботи разом з ЮП та диторганізаціями допомагає організувати різні дитячі гуртки, вечірки, виставки, дитячі ранки, святкування революційних свят.

Нарешті, бригада політехнізації, маючи безпосередній зв'язок з підприємством, колгоспом та радгоспом до яких прикріплена школа, допомагає школі, в організації виробничого навчання дітей (майстерні, праця на виробництві, виробничі екскурсії, пришкільні ділянки, пришкільне господарство).

В неповних семирічках та масовій чотирирічці організується дві бригади: бригада боротьби з неуспішністю учнів і бригада політехнізації, що керує і культурно-масовою роботою. Реорганізуючи роботу шкільних комітетів, НКО встановлює орієнтовно склад кожної бригади й, що досить важливе, обмежує кількість представників від підколективу в бригаді одною особою. Обов'язок такого представника є інструктувати бригаду, в якій він працюватиме й допомогти їй усвідомити навчально-виховну роботу школи. На шкільний комітет покладено обов'язок мати свій план роботи, систематично складати звіт за свою

роботу перед громадськістю, відділом народної освіти, а також забезпечити звітність своїх членів перед тими організаціями, що їх надіслали. В організації бригади шкільний комітет мусить забезпечити залучення до їх роботи ширшої радянської громадськості (орієнтовно передбачено загальна кількість членів бригади 15—20 чол.), особливо батьків учнів, що мають утворити в роботі школи батьківський актив, організувати точний облік роботи кожної бригади та її звітність.

НКО визначив і зміст роботи самого шкільного комітету. За своїм планом, комітет повинен передусім забезпечити пророблення питань щодо остаточної ліквідації

основної хиби школи, політехнічної освіти, виховання в дітей свідомої дисципліни та боротьби з порушеннями шкільного ладу у школі, боротьби з політичними збоченнями в роботі школи і за піднесення якості методичної роботи. В зв'язку з реорганізацією роботи шкільних комітетів НКО, ВУРПС, ВУК Робос, Наркомзем, ЦК Комсомолу оголосили з 15/І по 1/ІІ-33р. перевибори шкільних комітетів і пропонують всім відділам Народної освіти, Райземвідділам, спілковим та комсомольським організаціям мобілізувати активність робітників, колгоспників, освітян, комсомольців до цієї важливої кампанії, і забезпечити утворення сталих та працездатних шкільних комітетів

Розважаються. В дитячому садку.

ЗМІЦНІМО

матеріально-харчову базу школи

Україна, виконуючи ухвалу XII з'їзду Рад про запровадження найближчими роками загального навчання в обсязі семирічної школи, виконуючи постанову ЦК ВКП(б) про початкову та середню школу, вже цього 1932-33 навчального року вивершує загальне семирічне навчання. Це означає, що 4.500 000 дітей охоплено школою. А це — досягнення великої політичної ваги. Але ми не забезпечили достатньою мірою дітей харчуванням. Щоправда, проти минулих років кількість гарячих сніданків у школах значно збільшилась. Зокрема лінією централізованого постачання шкіл Донбасу та інш. промислових центрів, по містах забезпечено школярів гарячими сніданками близько 80%, по селах від 15 до 30% (Одеська область), але велика кількість шкіл гарячими сніданками ще не забезпечена, а відсутність гарячих сніданків гальмує успішне навчання учнів, спричиняється інколи до відсіву. Через те боротьба за зміцнення матеріально-харчової бази школи набуває особливої ваги.

Ця боротьба має йти двома лініями:

а) зміцнення наявного пришкольного господарства і притягнення ресурсів колгоспів;

б) утворення при школах допоміжних господарств, доброї постанови організації роботи на них.

При багатьох школах є шкільні городи, садки, навіть культгектари, але господарювання на цих господарствах цілком незадовільне здебільшого обліку прибутків нема, пильного господарського ока бракує. Яскравим прикладом цього є Новгород Волинський район (Київської області). У цьому районі поточного року було 84 культгектарів, багато садків, городів, а проте на 5/XI-32р. в жодній школі району не було гарячих сніданків. Чому?

У зразковій школі панує повна безгосподарність. Продукти городу і садку розбазарені розкрадені бо керівництво школи не спромоглося організувати охорони садка.

У Київській ШКМ (м.в.) є фонди харчування, але через бездіяльність керівництва школи гарячих сніданків не було. Ці приклади доводять конечну потребу підвищити відповідальність завшколи за пришкольне господарство. Своєчасна оранка, досбрий обробіток ґрунту, вчасне засадження й засів культгектарів, вчасний й доброякісний догляд за садком — невід'ємні й важливі обов'язки кожного завідувача школи.

Шкільні комітети, передусім через господарську бригаду, повинні притягти батьків на допомогу школі в доброякісний обробітку наявного пришкольного господарства, налагодити догляд за цим господарством та правильне

доцільне використання прибутків від цього.

Комсомольські осередки, комітети незможних селян мають у першу чергу допомогти школам в цій роботі.

Водночас в усіх школах, що не мають пришкольних господарств, треба завести городи, виділити та засіяти культгектари, посадити садки, утворити свинарники та кролівники. Сільради, колгоспи, радгоспи, МТС повинні дати школі в цьому активну допомогу, а саме:

а) Виділити поблизу школи ділянки доброї землі, допомогти насінням, худобою, реманентом вчасно й добре обробити цю ділянку та зібрати врожай,

б) допомогти школі робочою силою, агроперсоналом МТС, радгоспів, колгоспів, ремонтом реманенту, підвозом продуктів.

На основі культурного обробітку своїх ділянок точного і повного запровадження агромінімуму, за допомогою робітників МТС, радгоспів, за допомогою колгоспників, школи повинні зразково поставити своє пришкольне господарство.

Важливим питанням є справа організації праці на пришкольному господарстві. Хто мусить обробляти ділянки, доглядати садок, культгектар тощо?

Культгектар, як відомо, виділяють місцеві колгоспи із своїх земельних фондів, засівають, організують збирання врожаю. Наявність у колгоспі культгектара для школи, його вчасний засів, добрий обробіток та збирання продуктів — це яскравий вияв свідомого ставлення колгоспників до комуністичного виховання молодого покоління, це вияв уваги й

турботи колгоспу про школу.

Участь дітей в окремих роботах на культгектарі, роботі на городі, досвідній ділянці треба організувати порядком виробничого навчання за плянами школи та нормами, що їх встановив НКО, залучати учнів старших груп, семирічки, не припускаючи будь-якого переобтяження учнів надмірною працею.

На шкільному городі, досвідній ділянці, в садку школи треба організувати роботу учнів за віковим нормуванням, в порядку набування агротехнічних знань та вмінь, за програмами політехнічного навчання встановлених для цих учнів. Керівництво цією роботою треба покласти на агрономів, викладачів, агробіологічних дисциплін сесирічної школи, на агрономів радгоспів, колгоспів щодо них прикріплена дана школа. До роботи на городах досвідних ділянок треба притягати в порядку активної самодіяльної роботи учнів-аматорів різних видів сільсько-господарської праці. Отже, пришкольне господарство створюючи допоміжну матеріально харчову базу школи, водночас є й базою практичної досвідної роботи учнів для набування встановлених програмою знань і навичок з сільського господарства тощо. Це не означає, що пришкольне господарство виключає потребу окремих досвідних сільсько-господарських ділянок, але це дає відповідь на питання про правильну організацію праці дітей в шкільному городі, в шкільному садку тощо.

Чудовий зразок організації кролівників подає Новгород-Волинська ШКМ, що нею завідує т.Фрідрих. Ця школа організувала

Діти сплять на свіжому повітрі.
Дитсадок при 14 ФЗС. Харків

зразковий і племінний кролівник і постачає кролів школі, та різним районам, поліпшує матеріально-харчову базу школи. Проте, ще не всі школи спромоглись організувати кролівники. Треба негайно виконати постанову ЦК ВКП(б) про організацію при школах кролівників, шкільні кролівники повинні допомагати школі в цій роботі.

Пролетарська Держава рік-у-рік збільшує асигнування на народню освіту, зокрема на загальне політехнічне навчання дітей, збільшує асигнування на поліпшення матеріального забезпечення учнів. Обов'язок школи спираючись на активність й допомогу робітників, колгосп-

ників, виявити господарську ініціативу, створити міцні при-шкільні господарства. Домогтися доброго обробітку кожним колгоспом культурного гектара, обов'язок кожної школи — зразково, на основі остонніх досягнень сільського-господарських наук, налагодити обробіток свого господарства і цим поліпшити матеріально-харчову базу школи, поліпшити базу політехнічного навчання учнів з сільського господарства, спрямовуючи всю цю роботу на ліквідацію основної хиби школи, на виховання здорового покоління зі „сталевими нервами і залізними м'язами“.

Ширше

РОЗГОРНИМО РОБОТУ педологічних осередків

Ми досить часто спостерігаємо погано налагоджену роботу в шкільній групі. Такий стан буває з багатьох причин. Іноді роботі цілої групи заважають діти-дезорганізатори, іноді педагогічно занедбані діти, іноді відсутність товариського контакту між учнем і педагогом, іноді розумово відсталі діти. Часто в таких випадках педагоги бувають безпорадні. Та й не дивно, бо це справа нелегка. Група охоплює здебільшого понад 40 дітей. Далеко не кожен педагог володіє методами викладання, не кожен уміє так організувати роботу в групі, щоб усі діти брали в ній участь, щоб вони цікавились роботою і не боялись педагога (бо ще бувають такі випадки, коли педагог „бере криком“), а вбачали б у ньому старшого товариша, який їм завжди допоможе.

* * *

Щоб раціоналізувати педагогічний процес, допомогти педагогові створити як найкращі умови роботи школярів—при Харківській міській Наросвіті утворено педологічний сектор. Розгорнути педологічну роботу по всіх школах він ще не встиг, але в декількох школах, де є педолог наросвіти чи педолог поліклініки, ця робота вже розпочалася. В таких школах є педологічні осередки. У своїй роботі педологічні осередки щільно зв'я-

зані з педологічним сектором, який і керує всією їхньою роботою.

Педологічні осередки брали участь у комплектуванні шкільних груп. Групи комплектували лише за принципом однакового рівня знань, відокремлюючи розумово відсталих дітей і утворюючи групи для допоможних шкіл.

Дітей поділили на письмених і неписьмених. Неписьменні групи забезпечували кращими педагогами, кращим дитячим матеріалом, щоб ці діти на кінець року вирівнялись, наздогнали письмених. По деяких школах, як досвід, організовані групи педагогічно занедбаних дітей.

Педологічний сектор провадив облік неуспішності по перших та четвертих групах і виявив певний контингент неуспішних дітей.

За настановами педологічного сектору, педагоги, у групах яких є діти, що так чи інакше відхиляються від основного ядра групи, повинні диференціювати завдання, підходити індивідуально до кожного такого учня. Коли учень дуже відстає, педагог допомагає йому сам, а коли не дуже,—може допомагати йому старший учень. За успішністю таких відсталих дітей має стежити педагог. Педагог і педолог мусять також налагодити зв'язок з родиною, щоб у роди-

її стежили за дітьми, як вони виконують дані додому завдання, як ставляться до своїх обов'язків, з ким товаришують, як на них впливають товариші, як діти поводяться дома з батьками і старшими—про все це треба радитись з педологом та педагогом.

Педологічний сектор вивчав причини порушень режиму дня в школі. Матеріяли обслідування показали, що в багатьох випадках причиною порушень і в старшому, і в молодшому центрі були запізнення педагогів на лекції і відсутність точного розпорядку, правильного чергування різної роботи в школі.

Надзвичайно цікаве питання—діти дезорганізатори. Тепер розгортається робота вивчення таких дітей. Складається картка на кожного дезорганізатора. З дітьми-дезорганізаторами влаштовують розмови про те, як вони самі ставляться до своєї поведінки, переконують їх, що така поведінка є хвороба, обслідують і вивчають дітей всебічно і коли встановлено тип дезорганізатора, тоді накреслюються методи роботи. Батьки, одержують інструкцію, як поводитися з такими дітьми і зобов'язуються повідомляти педолога й педагога про всякі конфлікти.

Цій роботі допомагають дитячі організації. Саме там діти—дезорганізатори можуть знайти для себе щось цікаве, чим захопляться.

Ставлячи питання про організацію роботи з дітьми-дезорганізаторами, треба говорити про організацію всієї роботи школи.

Розпочата також робота щодо профорієнтації серед дітей, які

закінчують школу. Відбуваються консультації дітей, де їх знайомлять з різними навчальними закладами, зважаючи при тому на вимоги на кадри. Після того учні, закінчивши школу, потрапляють не випадково до того чи того навчального закладу, а свідомо обирають його. Раніше такої роботи не було зовсім.

До складу бюро педологічних осередків по школах входять також і представники від батьків, представники громадськості. Але чи знають широкі кола батьків та громадськості, зокрема шкільні осередки т-ва „Друзі Дітей“, для чого організовані педологічні осередки, які завдання стоять перед нами, що вони вже зробили, в яких випадках батьки мусять звертатись до педолога і що це їм дасть? Якщо знають, то лише незначна їх частина. А батькам конче треба знати, що їм слід робити, коли дитина неслухняна, невихована, брутальна, коли дитина не хоче готувати лекції, не хоче йти до школи, або йде, але не в школу, а децьо блукає, коли дитина часто плаче і т. д. і т. д. Може бути безліч подібного роду питань, яких самі батьки розв'язати не можуть і на які їм дасть відповідь педологічний осередок.

Отже, педологічним осередком бракує широкої масової роботи, яку треба негайно розпочати, щоб притягти до них громадські організації, а також самих батьків. Осередки т-ва „Друзі Дітей“ можуть брати досить велику участь у роботі педологічних осередків. Вони повинні допомагати в цій роботі як коштами, так і силами свого членства.

В. ВОЙТИНСЬКА

БАТЬКАМ

про пленум ЦБ ДКО ЦК ВЛКСМ

Ц.Б. диткоморганізацій ЦК ВЛКСМ періодично скликає пленуми працівників диткомруху, щоб підсумувати попередню роботу і накреслити конкретні шляхи дальшої праці. 10—15 грудня 1932 р. відбувся черговий пленум ЦБ ДКО.

Пленум, підсумувавши роботу піонерорганізації за 7 місяців з дня оголошення історичної ухвали ЦК ВКП(б) „про роботу піонерорганізації“, визнав стан роботи піонерорганізації за незадовільний, особливо на селі.

Пленум не лише дав загальну оцінку стану роботи піонерорганізації, але, ґрунтовно проаналі-

зувавши всю попередню роботу, викрив коріння важкого стану піонерорганізації.

Головна причина такого стану полягає в тому, що низові комсомольські організації незадовільно виконують ухвали ЦК ВКП(б) і VIII конференції ВЛКСМ про поліпшення керівництва піонеррухом, про забезпечення всіх піонерзагонів міцними кадрами ватажків. Коріння ці полягають в тому, що піонерська ланка, загін ЮП, ватажок, не навчилися ще своєю роботою цілком задовольняти здорові попити і прагнення дітей в різних галузях науки, техніки, культури і громад-

**Купують лижви
в крамниці „Ди-
намо“. Харків**

ської роботи. Збори піонерської ланки, загону здебільшого проходять нецікаво. Досить часто доводиться спостерігати, як піонерський збір фактично перетворюється на зібрання, що нагадує засідання комсомольського осередку, де замість жвавої і цікавої для дітей розмови, можна почути суху довгу доповідь, після якої діти якомога швидше розбігаються до дому.

Для поживлення роботи піонерзагонів, пленум вимагає збори піонерзагонів провадити жваво й цікаво для дітей з грими, піснями, фізкультурою.

Пленум вважає за шкідливе проведення зборів з вибором президій, веденням протоколів й ухвалюванням резолюцій.

Збори піонерзагонів повинні перетворитись дійсно на збори дітей, на збори загонів і ланок проходити в різноманітних формах у вигляді прогулянок, екскурсій, лижових вилазок.

На зборах слід читати художню літературу, подавати виступи ланок, окремих дітей, показ, роботи гуртків, жваві й цікаві розмови з дітьми на різні політичні теми тощо.

Пленум констатував, що ватажок замало вивчає особливості роботи серед дітей і механічно переносить в дитячій організації форми й методи роботи організації дорослих, забуваючи іноді про те, що піонерорганізація є дитячою організацією, а не „відтиск“ з комсомольської організації. Через те знижується самодіяльний характер піонерорганізації, піонерзагін перетворюється на організацію для дітей, а не організацію самих дітей. За дітей часто все роблять, плянують, обговорю-

ють, цим самим перетворюючи піонерів на гостей в піонерорганізації.

А власне самі піонери мусять бути господарями своєї організації. Треба так побудувати роботу загону, „щоб самі піонери плянували, організували й облікували свою роботу під керівництвом ватажка“.

Ватажок повинен керувати піонерорганізацією вдумливо і чуйно, максимально розгортаючи самодіяльність та ініціативу дітей.

Пленум схвалив: за почином самих піонерзагонів, беручи до уваги прогнення й бажання дітей широко розгорнути різного роду гуртки (електротехніків, автомоделістів, кролівників тощо) заохочуючи до них піонерів і школярів.

Ці гуртки піонерзагони організовують разом зі школою, щоб уникнути паралізму, а керують ними піонерорганізації.

До керівництва роботою гуртків треба залучити кваліфіковані кадри робітників, колгоспників, старих піонерів — аматорів, що мають певний досвід з якої небудь галузі тощо.

Пленум доручив ЦБ розробити для різних гуртків зразкові програми і зразкові мінімуми по окремих галузях роботи (військовій, санітарній) зважаючи на вікові особливості дітей.

Пленум висловився проти знеособленого підходу до піонера, коли невідомо — хто ж кращий? Треба виділяти кращих, створювати навколо них певну атмосферу поваги, збуджувати у всіх дітей прагнення стати кращими.

В ухвалі пленуму відзначено потребу зміцнити керівну роль ради загону, яка повинна повсяк-

денно інструктувати й допомагати в роботі ланкам і гурткам, відзначено конечну потребу систематично провадити семінари й курси для піонерактиву (ланкових, голів загонів, баз тощо).

Пленум ухвалив запровадити в піонерорганізації систему відзнак для дитячого активу, „щоб підвищити відповідальність за роботу в організації, заохочувати кращих, а також для широкого зросту кадрів піонерактиву“.

Широко розгортаючи соцзмагання, треба досягти здійснення гасла „жодного піонера, жодного школяра поза індивідуальним соцзмаганням— всі до лав ударників навчання“. Носити почесне звання ударника може лише той піонер і школяр, який сам добре опановує всі знання, що дає йому школа, допомагає відсталим у навчанні, є прикладом щоденного виконання шкільного режиму, бореться за зміцнення здоров'я і організовує правильне використання колективного дозвілля, бере активну участь у громадській роботі піонерорганізацій і школи.

З ударниками навчання треба провадити систематичну роботу, скликаючи наради, зльоти ударників, влаштовувати показ кращих, заохочувати їх, допомагаючи їм у роботі. Пленум висловився за єдиний у Союзі значок ударника навчання і заборонив місцевим організаціям видачу всяких інших значків, посвідчень, мандатів тощо.

Багато уваги приділив пленум питанню політвиховної роботи серед дітей, особливо на селі.

Піонерів треба виховати в класовому дусі, виховати у дітей ненависть до класового ворога, виховати їх в дусі колективізму

і сумлінного, дбайливого ставлення до колгоспного і шкільного майна. Треба ознайомити піонерів з успіхами й труднощами в будівництві колгоспів, з фактами класової боротьби, з важливими законами й постановами“, подаючи все це дітям в живій, яскравій, зрозумілій для них формі. Піонери повинні стати активними помічниками партії й уряду в боротьбі проти приховування хліба від держави, проти його розкрадання тощо.

Треба досягти „виконання піонерами гасла „Піонер—всім дітям приклад“, виховувати піонерів проти національної ворожнечі, релігійних звичаїв і забобонів, проти куїння, лайок, азартних ігор, даючи дітям навички культурного відпочинку—читання газет, книжок, слухання радіо, охайності й чистоти“.

Пленум відзначає, що багато організацій не зрозуміли, а деякі навіть перекрутили на практиці директиву ЦК ВКП(б) про перебудову громадської роботи піонерорганізації, обмежуючи всю роботу загонів виключно стінами школи.

Викриваючи ці перекручення, пленум дає вказівки розгортати громадську роботу по житлокооперативах, подвір'ях, бульварах, на фабриках, в радгоспах, колгоспах“.

Всю громадську роботу треба поєднувати з поясненням дітям її суті та значіння, щоб вона була глибоко виховною для дітей і поширювала б їх громадсько-політичний світогляд, їх класову загартованість.

Пленум ухвалив „домогтись виділення окремих дитячих приміщень в робітничих клубах, нар-

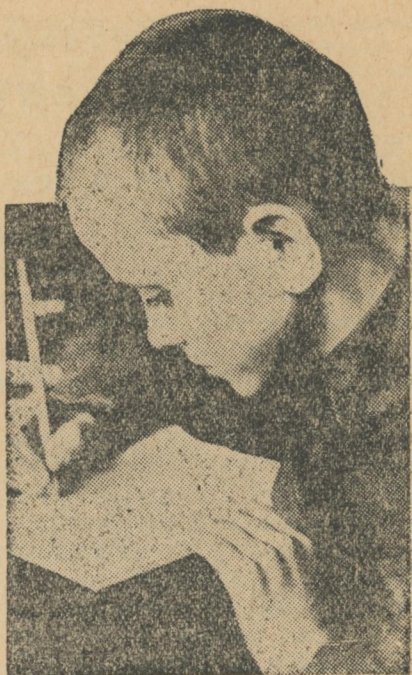
домах, читальнях для повсякденної роботи піонерзагонів“.

В ухвалі пленуму підкреслено, що лише на основі поліпшення й поглиблення загонової роботи, на основі розгорнення самодіяльності й ініціативи дітей на основі задоволення їхніх культурних і громадсько-політичних вимог піонерорганізація зможе виконати своє головне, центральне завдання.

Це завдання полягає в боротьбі за „опанування знань по кожній дисципліні зокрема, в організації політехнічного навчання, в поліпшенні метод викладання кожної дисципліни, у створенні зацікавленості у дітей даною наукою, в поглибленні знань і поширенні світогляду дітей через шкільну і через позашкільну роботу“. Перед кожним піонером і школяром треба поставити, як клясове політичне завдання „боротьбу за свідому дисципліну, за твердий соціалістичний порядок у школі, проти хуліганства і псування шкільного майна“.

В боротьбі проти відставання у навчанні пленум звертає головну увагу піонерорганізації на запобігання відставанню, на повсякденну допомогу слабшим учням, на матеріальну допомогу незабезпеченим піонерам і школярам.

Зважаючи на ті величезні завдання, що стоять перед піонерорганізацією в галузі розгортання культурно-масових заходів і охоплення ними широких мас дитинства, пленум ставить вимогу перед школою — всіма заходами допомагати піонерорганізації в

Кращий учень з ФЗС (Харків)

роботі і стати основним центром культурно-масової роботи з дітьми.

Пленум звертає увагу всіх організацій на потребу „максимально підвищити більшовицьку пильність на фронті комуністичного виховання молодшого покоління, особливо в школі, провадячи найрішучішу, нещадну боротьбу проти клясово-ворожих впливів на дітей, здійснюючи в найближчий час всі заходи глибокої політико-виховної роботи, що вказані в ухилах ЦК ВКП(б) та VII Всесоюзної конференції ВЛКСМ“.

Розпочали підготовну роботу до четвертої посівкампанії

Велику роль у весняній засівній кампанії відіграє праця жінок-колгоспниць.

Інтенсивність її роботи залежить від того, як її діти забезпечені дитзакладами, забезпечені харчуванням та доглядом.

Досвід минулого року довів, що там, де дитмайдани були своєчасно організовані та забезпечені кваліфікованими кадрами, де дошкільна робота стояла на належній височині, там колгоспниця найбільше дала трудовнів.

Цього року НКО та Наркомзем накреслили плани дошкільної роботи, за якими треба охопити дітей колгоспниць 500.000 майданами і 200.000 дитсадками. Діти

в дошкільних закладах перебуватимуть з 1-IV по 1-X — 1933р. Зараз уже готуються кадри в числі 9.220 чол. на двохмісячних курсах.

Але це в жодній мірі не знімає відповідальності щодо організації дитмайданів з правлінь колгоспів. Вони мусять забезпечити дитячі заклади приміщенням, харчами, устаткуванням, виділити корів, свиней, кролів та забезпечити городом дитмайданчики та садки. Всеукраїнський конкурс, що відбудеться по районах 8-го березня, по областях 25-III і у всеукраїнському масштабі 10-IV має зосередити увагу на своєчасному кращому готуванні дитзакладів до посівкампанії.

ГОЛЬДБЕРГ

ДИТЯЧІ ІНТЕРНАТНІ ЗАКЛАДИ ВКЛЮЧАЮТЬСЯ У ВЕСНЯНИЙ СІВ

Весняна посівкампанія проходить в нас, коли пролетаріят Радянського Союзу та трудящі всього світу підсумовують перший п'ятирічний соціалістичний план і вступають в перший рік другого п'ятирічного плану соціалістичного будівництва — плану збудування безкласового суспільства.

Січневий пленум ЦК Партії та ЦКК підсумовуючи наші досягнення за останні 4 роки особливо увагу приділив роботі на селі.

„Намагання, останнім часом спроб класового ворога у деяких районах СРСР, пролізти до керівництва колгоспами та радгоспами, дезорганізувати там роботу через шкідництво та

організацію саботажу завдань держави ще раз говорить про те, що революційна пильність і готовість розтрощити опір класового ворога повинні бути основною заповіддю комуніста і головною передумовою для дальшого просування вперед“ (з резолюції Січневого пленуму).

І боротьба за дальше піднесення сільського господарства і вивершення його соціалістичної перебудови є тепер найважливіше завдання партії.

Дитячий інтернатний заклад, як установа, де виховується соціалістичні кадри, не може стояти осторонь всіх цих завдань.

Виходячи з цього, дитячі інтернатні заклади мають увімкнутися в весняну засівкампанію так, щоб бути зразком іншим.

Основним змістом цієї участі є опрацювання визначених партією та урядом завдань засівкампанії. Проведення засівкампанії в своєму господарстві та посильна участь в роботі МТС радгоспу, колгоспу.

Як саме інтернатні заклади беруть участь в весняному засіві?

Вся робота у них поділяється на 3 частини: а) масово-агітаційну, б) підготовно-технічну, в) участь у самому процесі засіву.

Школа дитзакладу проробляє завдання засівкампанії, так як і по інших школах це робиться, але в даному разі докладно зупиняє увагу учнів на пляні весняних робіт в своєму господарстві.

Вся фізична праця дітей проходить під керівництвом педагогів, за нормами обтяження учня, ухваленні НКО та НКОЗ.

Дитячі інтернатні заклади всю цю роботу провадять за точним пляном доводять свій плян до кожної шкільної групи окремо.

Задовго до початку весняних робіт майстерні дитзакладів ремонтують свій

реманент, часто ремонтують і колгоспам, що з ними зв'язана установа.

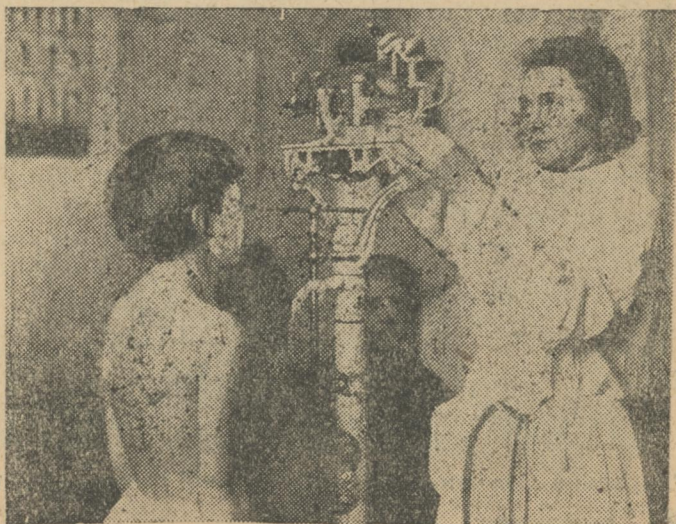
Під керівництвом педагогів діти сортують насіння, як своє так, і колгоспне, готують розсаду для городів, допомагають обліковій роботі колгоспу.

Чималу громадсько-політичну роботу провадять дитячі заклади в колгоспі й на селі в зв'язку з весняним сівом. Агітація за збереження зерна, його дбайливе переховування, організаційне зміцнення колгоспів, підвищення врожайності, агітація за 100% високоякісне виконання пляну, організація в сільбуді читання газет, живої, або світлової газети, допомога й організація агро-кабінету при сільбуді, допомога колгоспові виготовити плякати, агрогасла—ось зміст цієї роботи.

Дитячі інтернатні заклади, що не мають свого сільського господарства повинні зараз же домагатись їх. Питання про виділення землі треба ставити перед відділами Наросвіти та радами рішуче й рубя.

Дитячий інтернатний заклад не може жити лише з централізованого постачання.

Місцеві організації „ДД“ в цю весну мають допомогти дитячим інтернатним закладом домогтись за всяку ціну своїх окремих господарств.

Антропометричні обміри в школі.
18 ФЗС. Харків

Запорізьке т-во ДД

Т-во склало угоду на виготовлення запасних частин до тракторів — 250 валиків кремפלів для вентиляторів.

Цю роботу виконували підлітки, колишні безпритульні — які вже сьогодні є помічники у проведенні всієї роботи. Ось кращі ударники — Двоскина Рая, Пахилова Мая, Демченко Андрій, Піддубний Юхим, Ізотов Федір, Десятниченко Вася. Під керівництвом старих робітників, доброго майстра Ермоли вони працювали у вихідний день, щоб швидше виконати угоду, і виконали на 25 день раніше, не зважаючи на перебої в подаванні рисунків. Не дарма каже зав. майстерні Лобойко, що ми впоралися б ще раніше, коли б мали рисунки своєчасно, а не через місяць після складання угоди.

Крім того про підготовку до сівби через осередки було 1/1 — 1933 року на засіданні Правління заслухано доповідь, де накреслено цілий ряд конкретних пропозицій і після того на нараді з активом 28/1 обговорено важливість весняного сіву.

Нарада активу цілком приєдналась до мобілізації громадськості на проведення підготовчої практичної участі в посівкампанії, ухваливши виділити бригади для відрядження на село, кожному осередку давши завдання, щодо вишукування насінньових фондів, перевірки, як відремонтовані реманент і збруя, як готуються колгоспники до сівби щодо відкриття нових дитясел, майданчиків, організації бригади ім „ДД“, засіяння гк ім. Леніна. Ось під якими показниками роботи проходила нарада щодо участі осередків „ДД“ у весняній сівбі.

Лікування штучним сонцем. У дитячій санаторії. Київ.

БРЯНЦЕВА

УЧХ ДД лише „ДОПОМАГАЄ“

За розпорядженням НКШ боротьба проти дитячої безпритульності та бездоглядності на залізницях України доручена військовій охороні. Водночас вся робота на залізницях УСРР має здійснюватися через дорожні комітети Червоного Хреста і „ДД“ (УЧХ ДД).

Робота проведена чимала. За останній квартал 1932 року на 25 грудня підбрано безпритульних і бездоглядних дітей 4778. Ця цифра говорить про значну роботу, проведenu на транспорті. Але, на жаль, ДК УЧХ ДД мало приділяли їй до сьогодні приділяють уваги цій роботі. І боротьбу проти безпритульності веде в переважній більшості випадків лише військовій охорона.

Ось що нам пишуть про стан ліквідації безпритульності на Південній залізниці:

— Як Доркоми так і РК і МК УЧХ ДД надзвичайно мало приділяють уваги питанням ліквідації безпритульності. Сектори ДД при РК УЧХ ДД, якщо й існують, то лише на папері, активу не мають, плянів роботи здебільшого теж не мають. Коли й є невеличка робота з дітьми, то й та обмежується лише витратою мінімальних коштів на годівлю та вирядження дітей додому.

В жодному секторі ДД ніякого обліку місцевих бездоглядних дітей і профілактичної роботи нема.

До РК УЧХ ДД, які мають деяке зрушення в роботі, слід за-

числити Луганський, Білгородський, що брали активну участь в організації приймальної кімнати на ст. ст. Луганськ і Білгород Дебальцівський, що виділив кошти на оплату двох спеціалістів та обладнав приймальну кімнату на ст. Дебальцеве.

До числа найбездіяльніших райкомів слід зачислити Іловайський, що зовсім таки нічого не робить.

Та і взагалі ДК УЧХ ДД мало приділяють уваги керуванню роботою приймальних кімнат. Ось чому лише штатові вагона-приймальника військовій охорони південних залізниць до останнього часу доводилося провадити виключно організаційну роботу, дбати про підвищення якості вже наявних і організацію нових нештатних закладів, про інструктаж працівників і практичну допомогу в їхній роботі.

Така „увага“ райкомів УЧХ ДД до питань ліквідації безпритульності на транспорті пояснюється демобілізаційними настроями окремих працівників Дорожніх Комітетів УЧХ ДД.

Наприклад, т. Швардик з Доркому Південних заявив працівникам Луганського РК УЧХ ДД, що згідно з наказом НКШ від 16/IX — 32 ліквідація безпритульності перейшла до військовій охорони, а УЧХ ДД лише допомагає...

А Дебальцівському УЧХ ДД т. т. Колоколо та Швардик ра-

дили припинити витрату коштів на годівлю безпритульних дітей, на що дебальцівські працівники зразу ж згодились.

Очевидно, цей „хороший“ тон зробив „музику“ — іншим Доркомітетам УЧХ ДД.

В той же час участь громадськості транспорту в боротьбі проти безпритульності та бездоглядності зовсім млява.

Бригади ліквідації безпритульності хоча і є по деяких пунктах, але нічого не роблять, бо існують лише на папері.

Серед агентів транспорту, особливо кондукторів, провідників і мастильників зовсім немає ні розуміння справи, ні бажання боротися проти безпритульності. Вони досить часто не уважні до цієї роботи, не зразу згоджуються провозити підібраних та направлених в колектори або додому дітей. Натомість вони перевозять „з жалости“ часто рецидивістів безпритульних в їхніх безцільних мандрах. Ніякі кампанії й пояснення певних позитивних наслідків не дають. Дирекції Південних треба видати ясного й суворого наказу, тоді легше буде їм доказувати конечність перевозити підобраних дітей.

Заважає роботі також недоговореність з ОблВНО. Особливо Харківський та Вінницький ОблВНО абсолютно ігнорують роботу охорони.

А в той самий час, поряд по-

слаблення роботи з ліквідації безпритульності на транспорті фактом є збільшення припливу безпритульних, і головне — бездоглядних дітей.

Значно гірша робота на інших залізницях, особливо на південних західних, де кари гідна бездіяльність Доркому УЧХ ДД вимагає негайно втручання ЦК УЧХ і ЦП ДД, які повинні негайно організувати справу та притягнути винних за зрив до відповідальності.

Неприпустимо ганебно поставлена боротьба проти безпритульності на водному транспорті, де про цю роботу ніхто не думає і не думає.

Усунення причин, що заважають налагодженню ліквідації безпритульності на залізницях, втягнення в цю роботу широкої транспортної та радянської громадськості, негайне й рішуче переключення на роботу з ліквідації безпритульності секторів ДД, комітетів УЧХ ДД, внесення різкий перелік у ліквідацію безпритульності і піднесуть її ефективність на залізницях України. Всеукраїнське Правління ДД, ЦК Українського Червоного Хреста, Наркомос! Хто відповідає за стан боротьби проти безпритульності й бездоглядності на транспорті?

За вами слово!

ЦБ ДКО ЦК ЛКСМУ мусить негайно втрутитися в цю справу.

Обласні, Районові організації т-ва „Друзі Дітей“ Осередки „ДД“ на місцях

Надсилайте до редакції матеріали про те, що вами зроблено аби пропустити влітку максимум дітей через оздоровні заклади.

Поширмо масову допомогу дитячим будинкам

Успіхи, що їх досягла наша країна протягом першої п'ятирічкисоціалістичногобудівництва, культурне зростання мас, поліпшення культурно-побутових умов робітників та колгоспників СРСР забезпечили перед усім поліпшення стану дитинства та роботи серед них.

Протягом усіх років революції наша комуністична партія приділила виключну увагу питанням комуністичного виховання нашої зміни; питання про дітей, завжди стояли в центрі уваги нашої партії.

Досить переглянути 7 партійних документів виданих протягом двох останніх років, щоб яскраво побачити, як пролетарська держава під керівництвом комуністичної партії на чолі з тов. Сталіном, вірна принципам Маркса і Леніна, здійснює історичну справу „перевбудови школи зі зброї клясого панування буржуазії на зброю повного знищення розподілу суспільства на кляси, на зброю комуністичного переродження суспільства“ (з програми партії).

Але коли щільно підійти до того, як органи й організації, покликані партією практично здійснювати заходи комуністичного виховання, допомагають роботі ЮП організації, то сувору, але правильну оцінку роботи їх ми знайдемо у квітневій постанові ЦК ВКП(б) про піонерорганізацію, де сказано: „НКО, НКЗ союзних республік та їхні місцеві органи зовсім недостатньо допо-

магають комсомолові в роботі над закріпленням організації ЮП, а профспілки і масові організації пролетарської громадськості („Друг Дітей“, Червоний хрест, Т-во пролетарського туризму) не досить уважно і ретельно працюють над утворенням умов для розгортання діяльності піонерорганізації“. (з постанови ЦК ВКП(б) про піонерорганізацію)

Ця сувора, але справедлива постанова ЦК ВКП(б) серед масових організацій, що мають сприяти роботі серед дітей на першому місці ставить Т-во „ДД“.

Правильність, оцінки його роботи виявилось підчас перевірки масової допомоги організацій Т-ва дитячим будинкам яких по Україні є 274 з 44.588 дітей.

Виконуючи постанову ВУЦВК від 16-ІІ—32 р. про реорганізацію системи роботи допомоги дітям та постанову РНК від 21-ІІІ—32 р. про остаточну ліквідацію решток вуличної безпритульності, за директивою Центрального Правління низова периферія провела у травні—червні 1932 року обслід більшості дитячих будинків на Україні.

Було виявлено, що поруч з великими досягненнями у шкільно-виховній роботі дитячих інтернатних закладів, поруч з великою роботою в справі типізації дитячих будинків, часткового прикріплення їх до районів, поруч з деяким налагодженням матеріальної бази роботи дитячих закладів, ми маємо ще чимало хиб, а

низові осередки мало приділяють уваги та допомагають дитячим будинкам через осередки Т-ва.

Матеріали говорять, що формальне ставлення деяких міських органів влади та постачальницьких організацій, млява робота Обл.ОНО та міських організацій Т-ва в деяких районах призвели до надмірного переповнення деяких дитячих будинків (Бердянське, Тиврів, Новий Миргород, Кобеляки, Добровеличківка, Зінов'ївське та інші).

Часто зовсім безпідставно пересялають із вини райвиків дитячі будинки з одного пр. міщення до другого (Слов'янське, Дніпропетровське, Полтава тощо).

Виявивши такий стан через низову периферію, Центральне Правління ставило це питання перед Секретаріатом ВУЦВК та крім того надіслало безпосередньо до Обл.ОНО та дитячим будинкам матеріальну допомогу на поліпшення стану інтернатних закладів протягом 8-ми місяців 1933 року в сумі 2.357.915 карб.

Разом з цим ЦП доручило периферії протягом січня 1933 року знов перевірити стан дитячих будинків та роботу осередків Т-ва прикріплених до дитячих будинків.

Майже всі обласні організації надіслали такі матеріали про стан дитячих будинків, що свідчать про відсутність роботи деяких обласних та низових організацій Т-ва.

З матеріалів видно, що частина нашої периферії включилася в організацію допомоги дитячим будинкам, свідомо поставилися до справи, мобілізувавши громадсь-

(Київ, Вінниця).

Дніпропетровська, Одеська почасти Харківська організації Т-ва „ДД“ справу сприяння комуністичному вихованню дитинства зводили до грошових асигнувань.

Так верхівка Дніпропетровської організації Т-ва, що за добру роботу в липні 1932 року одержала червоний перехідний прапор почила на лаврах і прогнила. Замість допомоги комуністичному вихованню, замість посилення темпів роботи ця червонопрапорна організація прогавила прорив в дитячих будинках своєї області.

Замість постійного догляду й участі у житті інтернатних закладів керівники її обмежилися великим апаратним адмініструванням, не залучаючи робітничі та колгоспні маси до роботи, захопилися самопостачанням, самопреміюванням, вечірками і п'янками.

Керівники Одеської області кошти Центрального Правління, надіслані на поліпшення культурно- побутових умов дитячих будинків області, використовували довгий час не за призначенням і цим сприяли поширенню захворювань (Добровеличківка, Зінов'ївське).

У керівників Харківської області відсутній постійний догляд та допомога дитячим інтернатним закладам. Той антисанітарний стан, який є в деяких будинках Харківської області (Кобеляки, Богодухів, Суми та інші) свідчить про відсутність громадського догляду через низову ланку — осередок Т-ва.

Підсумовуючи всі характерні моменти, зокрема 1) моменти затримки та використання деякими

постачальницькими організаціями фондів дитячого харчування на інші потреби, 2) антисанітарний стан дитячих будинків, 3) відсутність систематичної перевірки коштів та продуктів, виділених урядом та організацією для дитячих інтернатних закладів, 4) недостатньо масову допомогу Т-ва, Центральне Правління рекомендує низовій периферії протягом місяця здійснити ось такі заходи.

Всі випадки ганебної поведінки працівників дитячих інтернатних закладів, органів та організацій, що підривають виконання постанов партії в справі комуністичного виховання дитинства, усі окремі прояви послаблення уваги до дітей ліній організації Т-ва суворо карати методами революційної законності та через низові осередки Т-ва, членську масу, вимагати крім покаання, заборонити таким особам назавжди працювати на роботі, зв'язаній з комуністичним вихованням дитинства.

Греба негально прикрити низові осередки Т-ва до кожного дитячого будинку для громадської допомоги.

Поширити методи масової популяризації постанов партії про комуністичне виховання дитинства серед низової ланки організації осередку.

Систематично перевіряти, як витрачаються кошти, призначені на поліпшення стану дитячих будинків, безпосередньо в самому дитячому будинку.

Ретельно стежити через осередки Т-ва за охопленням дітей дитячих інтернатних закладів усіма видами оздоровчих та позашкільних заходів для дитинства.

Разом з ЛКСМУ та НКО вивчити на місці в самому будинку причини, що призвели до тяжкого стану деякі дитячі будинки Дніпропетровської та Одеської області.

Провести низку масових заходів індивідуальної допомоги незабезпеченим дітям.

До всіх організацій „ДД“

Центральне правління т-ва „ДД“ відклало III Всеукраїнський з'їзд „Д“. Матеріали, що подані в останніх номерах журналу по підготовці до з'їзду, використовуйте, борючись за кращі показники в роботі по підготовці до наступного з'їзду.

РЕДАКЦІЯ

НА ОКОЛИЦІ БОЯРСЬКОГО МІСТА

Неспокійна, з якимсь невиразно-гнітючим самопочуттям, поспішала вчителька Ірена сірим, давно брукованим, битими кругляками пішоходом, що все помітніше звужувався і наче десь унизу гострим кінцем урізався в насип високого піщаного берега Дністра. І квізь, неначе старі гриби, штучно насажені тісними грядками,—похилі, з поколупаними стінками, будиночки. Есі вони випнулися скалічено-гнутими повторними горбами стріх. В кінці цієї затхлої, нерівної околиці тулиться бендерська біднота і, саме через те, мабуть, погляд її так уперто зазирає до маленьких вікон, марно намагаючись знайти там хоч одну білу засівочку або якісь дешеві штучні квіти...

Голі, з покривленими, наче в куренях баштані, дверима, низенькі будиночки — різючий контраст чепурному центрові міста — являли собою яскравий відсвіт сумного, невеселого життя своїх похмурих бранців.

Мало не на кожному розі, як візц в дощ, збивалася до купи розхристана, замурзана дітвора. Побачивши вбрану у чорний костюм і новенький капелюх високу пані, що поволі йде, оглядаючись і до вікон зазираючи, вони принишкували й, напівголі, в розірваних, з однією шлейкою на плечі, латаних і вже на латках подертих штанцях, — соромливо ховалися одне за одного далеко супроводжуючи її ніби заздрими чи неспілими благальними оченятками. І на довгій, під усю стіну, давно немазаній, до землі потрісканій призьбі, сперся над ціпком худенький, дуже невисокий на зріст, дідусь. Він підвів свою сиву, скуйовджену голову й поклав висохлу хворосгину — руку на брови. Залляті слізьми немочі очі уважно дивляться з-під сухої долоні на незнайому пані. Дідусь, як і дітвора зливований, що вона пооголюється пішоходом у такому нецікавому, смердючому кутку.

І коли порівнялася з призьбою, старенький дідусь поволі, зі змореною

рухливстю, підвівся, руками цупеньке вхопився за тонкий, сучкуватий ціпок, вирівняв тремтлив, як крила молодого горобчика, ноги в колінах і мирно привітався:

— Буна зиуа! 1)

Глянула на нього і злегка хитнула головою:

— Буна зиуа! — Відказала привітно співуче, намагаючись потрапити в його спокійний, мирний тон.

На розі, де круто, немов із гори обривається шлях, Ірена зупинилася. Біля розгороженого, заваленого сміттям подвір'я ліниво лежало собі чорненьке з білим хвостиком цуценя, — дві курки збивали крилами куряву, а в куряві тій бундючно походжав білий, червоногребий півень. Худа-худюща, чорна жінка, низька зриваючись у дверях, винесла на плечі цілу гору вираної мокрої білизни. Рукава їй були засукані, і жовта спідниця високо підтикана за поясом.

Прая підійшла до довгої мотузки, торкнула її рукою, очима провела тремтливій хвилячці від стріхи до стовбура акації, і вгледівши Ірену, швидко попростувала до воріт. На хвилиночку встиглася з краєчку призьби, позаду дідуса і чомусь неприязно глянула на гарно вбрану пані. Поруч мокрої білизни затіпалася скуйовджена сивина. Дідусь щось зашепотів до жінки, ствержуючи свої думки частими, як у нервово хворого, хитаннями голови.

Ірена повернула ліворуч, щоб обминути цю худу жінку. Справді, та вже надто гострим і, здавалось, одверто ворожим поглядом дивилася на Ірену.

Але проминувши будиночок, Ірена зупинилася, спантелічена жахною, аж ніяк не сподіваною картиною. Очі їй злякано крутилися по білому, з великими мідяними сережками у вухах, забрудненому й вимученому личку розпатланій, худенькій дівчинки.

Дівчинка не бачила Ірену. Дбайливо, разом із пилякою навколішках згорта-

1) Добридень (молд.).

ла вона ручками сірі довгі кульки, що їх йно лишило після себе цуценья; пожадливо сунула їх пригорщами в рот і відбивалася головою, бо цуценья задержив вгору куценький хвостик, лизало їй обличчя вогким язиком. І нараз маленькі оченята блимнули вогниками. Дівчинка стиснула напханий—певно смачними від голоду—кульками рот і, як голодне, жажливо налякане звірятке, глянула на Ірену, потім на цуценья й сіла,—затихла на призьбі.

Сперши голову об стіну, тут же сиділа сонна жінка. Вона, мабуть не відчувала, що голе немовля вже шкрябало рученятами її довгі, пусті груди. І на обличчі і на всій постаті цієї сонної матери лежав відбиток жажливої втоми, розпачу і фізичної кволости всіх її поколінь. Жінка, здавалось, обмірковувала щось із тією особливою старанністю, на яку спонукає голод, але, безсила, так і заснула з немовлям на руках.

Дівчинка дуже трудно ковтнула що було в роті, витерла туди й сюди долонями губи і стала на призьбі. Довгу, тонку руку висунула наперед і дивилась на Ірену благально, мов тее голодне, бліде циганчато, що вже не ручку,—кістку обтягнену сухою шкірою—простягає до людей і хрипке:—Дайте, да-айте—вимовляє настирливо, бо бачило, як синя мати на землі під шатром... у таборі від голоду вмирала.

— Дайте копійчку!.. Дайте копійчку!.. жалібно прохрипіла вона застуженим, пискливим голосом.

Прибита цією живою картиною страшних злиднів, убогства й кривди, Ірена квапливо впхала руку до кишені і всі монети, що були там, висипали дівчині на долоню.

Замовкла, зраділа дівчинка. Вона, наче перелякалася, що в руці їй зненацька опинилося багато грошей. Проте, стиснула брудний кулачок, сховала його назад і, підозріло глянувши на сонну жінку, метнулася за будиночок. Цуценья й собі чкурнуло за нею.

Ірена пішла вниз. Поспішала від

В робітній кімнаті 25 ФЗЗ

Харків

цього кошмарного табору викинутих за борт життя в неволю й жебрацтво цілком працездатних людей, що на кожному кроці зазнають приниження і мук.

Обличчя їй побіліло.— Оце вперше наочно побачила бідноту, що животіє на брудній, темній і смердючій околиці, де дхне жахом голоду й смерті,

... Протяжно скрикнув на станції поїзд його розпачливий крик сумно зазмер... Де?.. Далеко десь... на обрії.

Угорі спалахнув ліхтар. Ніч—усміхнулася фajerверками електрики. Побігли блискучі очі в закутки сутінок... — Це там, у центрі, на вулиці королеви...

Ірена всунула міцно руки в кишені жакетки, наче хотіла їх пообривати і просто серед шляху, щоб не збитись, не спіткнутися на заволочені сутінками околиці, поспішала до електрики.

ВІД РЕДАКЦІЇ

З вини друкарні в 2-му номері н/журнала трапились такі помилки: 1) ст. 28, стаття „Чому“ починається лише з 7 рядку оригіналу, загублено 7 рядків початку, в верстці зверталось на це увагу друкарні, 2) на 3 ст. обкладинки сторінка повинна закінчитися так „продовження дивись на звороті“.

Грунтовно

ПЕРЕБУДУЕМО РОБОТУ ОСЕРЕДКІВ „ДД“ ДО РОБОТИ ПО-НОВОМУ

Навколо боротьби проти дитячої безпритульності та бездоглядності, треба створити більше громадської думки, мобілізуючи для цього всю нашу пролетарську суспільність.

Ми повинні поставити собі такі питання: що є корінь зла, ґрунт, на якому виростає дитяча злочинність та безпритульність?

Знайшовши головний рушій цього зла, маємо гяд інших питань:

Які ж найдоцільніші заходи ми можемо вжити, щоб знищити цього лютого нашого ворога — дитячу злочинність?

З чого нам треба почати.

В ЖК по Малій Гончарівці м. Харків живе родина Канарик: у них троє дітей (11—9—7 років) мати працює на швацькій фабриці ім. Тінякова

Ця нещасна харкає кров'ю, захрипла, схожа на тинь людини.

„Це наслідки знущань ката-чоловіка, протягом кількох років,“ — розповідає підчас обсліду гр. Канарик. Те саме potwierджують гр. Пікман і голова ЖК тов. Лисенко, які мешкають близько тов. Канарик.

В родині розлад. Кат-батько й чоловік гр. Канарик часто п'яний не лише брудно лається, але й вживає кулаків.

Все це прохидить перед очима дітей. Але... це ще не все. Він посилає 9 і 7 років хлопчиків красти з возів, погрожуючи їм, коли вони не підуть, бійкою.

Це все діється на очах Житлокоопівської громадськості, яка продовжує збрігати „св'яту“ недоторканість особистого родинного життя...

Тим часом кат-бацько гр. Канарик приходив у морозну листопадову ніч п'яний, розбивав вікна в кімнаті, де спить слаба мати з трьома дітьми.

І маємо фінал...

Батько покинув родину, мати хора. Дітей чекає вулиця. Як розповідає мати і голова ЖК тов. Лисенко, 9 років Мотя і 7 років Мишко приносять до-

дому явно крадені речі. Мотя погано відвідує школу, Мишко декілька разів був відісланий додому, бо дезорганізував садок.

Такі самі факти ми маємо теж з матеріалів обсліду в родині МІЛЕР, що мешкає в великому робітничому будинку по Дмитрівській вулиці номер 22. Приблизно теж саме і в родині КОЗУЛЯ у великому робітничому будинку по вул. Карла Маркса № 26.

Та це, на жаль не поодинокі випадки тяжкої ганебної спалщини царату.

Але хіба ми маємо право мовчати, не говорити про них, не бити конкретних винуватців, не допомагати їм виправитись?

На цей бік і треба кинути фронт боротьби; і головно у цьому напрямі нашим осередкам „ДД“ треба взятись до роботи, притягаючи широкую суспільність.

Величезну роль в справі профілактики, цебто попередження злочинства і безпритульності дитинства можуть і мусять відіграти ЖК, організуючи при кожному ЖК осередок „ДД“.

В основу праці ЖК осередку мусить лягти саме добайливе ставлення до питань, в яких обставинах, умовах виховуються діти цього ЖК вдома і в школі. Усе життя, увесь побут дітей ЖК мусить перебудувати під уважним громадським контролем ЖК і осередку „ДД“.

Виявляючи факти злочинного ставлення до дітей: бійку, лайку, пияцтво. ЖК і осередки „ДД“ мусять зараз же сигналізувати „СПОН“, Н/О, організаціям „ДД“ іншим установам, що близьстоять до цього питання.

Профілактичними заходами ми безумовно усунемо в великій мірі причини, що народжують безпритульність й бездоглядність.

В ЖК на Малій Гончарівці ч. 6 мешкають передові робітники, навіть члени партії, наприклад тов. Лисенко — голова ЖК, член партії, активіст т. Пікман.

Але де вони були 2-3 роки тому назад щоб попередити стан дітей в родині Канарика?

Правда, тов. Пікман прийшла в сектор СПОНу при Облкому „ДД“ з заявою: „ідіть швидше, бо мати з трьома дітьми гинуть“.

На великий жаль вже пізно було...

Це треба було зробити раніше, перед тим, як діти Канарика стали злодіями і дезорганізаторами. Тоді це була б своєчасна і доцільна допомога, а допомогти ми могли б і можемо, бо на нашій стороні революційна законність, яка таких катів-батьків, як Канарик по „голівці не гладить“ за їх „діяльність“, а карає згідно з § 161 Карного кодексу,

Що нам пишуть колгоспниці.

Колгоспи щороку більшу участь беруть в організації дитзакладів по своїх колгоспах. Ось нещодавно відбулися жіночі збори в колгоспі „Червоний лан“ (Лозівщині). Зійшлись на них мало не всі колгоспниці, на збори затягли і одноосібниць. Поприходили й чоловіки послухати, про що будуть говорити жінки.. А питання стоїть дійсно цікаве про організацію дитячого майданчика.

— Дивись на Ганну діда Павла, як говорить.

— Вона ж агітує матерів, щоб дітей зносили до майдану.

Кожна колгоспниця сама добре

цебто Бупром, або грошовим штрафом.

Чималу роллю має відіграти Житлокооперація, приділивши цьому більше уваги, якої досі не було зовсім. Завдяки Харківській житлокризі ми не маємо змоги улаштувати всіх дітей до дитсадків, майданів, позашкільних кімнат і т. ін.

Житлокооперація мусить також включити в план культпобутової роботи кожного ЖК пункт „про організацію осередку „ДД“ при кожному ЖК.

Отже сьогодні, зараз треба ширше розгорнути роботу осередків „ДД“ при ЖК, це допоможе нашій державі і партії виховувати здорову зміну будівників соціалістичного суспільства.

зрозуміла, що куркульська агітація — нібито держава назовсім відбирає від матери дитину брехлива. Ганна говорить твердо, впевнено дає конкретні пропозиції: 1) просити сільраду закріпити за дитмайданчиком куркульський будинок, що стоїть біля школи, 2) город силами колгоспників зорати і засадити всякою городиною, 3) поставити перед Управлінням колгоспу питання про виділення двох корів та 12 штук кролів для дитмайданника.

Збори ухвалили всі пропозиції прийняти, обрали двох жінок, щоб це питання поставили на президії сільради й до кінця довели цю справу. Отже, іншим колгоспам треба таку ініціативу підхопити.

Редактор—Е. Бранцева

Відповід. секретар—О. Рудченко

Редактор мови—Дорошенко

Техкерівник—І. Шишко

Коректор—С. Черняк

Обкладинка—Невського

Здано до склад. 18-ІІ-33 р. Підписано до друку 15-ІІІ-33 р. 1^{1/8} пап. аркуша. В 1 пап. арк. 102.000 зн. Формат паперу 62 × 94. Вага 1 метр. ст. 38 клг. ДВОУ УПП. 7 друкарня ім. Фрунзе. Харків, Донець-Захаржевська, 6. Головліт 1127. Зам. 339. Прим. 10.400.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА

БІБЛІОТЕКА

„СОЮЗПЕЧАТЬ“

ОРГАНІЗУВАЛО В ХАРКОВІ,
НА МАЙД. ТЕВЕЛЄВА (ПРОТИ ЦК)

КІОСК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

В ЦЬОМУ КІОСКІ ПІОНЕРИ
І ШКОЛЯРІ ЗНАЙДУТЬ УСІ ДИТЯЧІ
ГАЗЕТИ, ЖУРНАЛИ Й КНИЖКИ.

≡ ВІДВІДУЙТЕ СВІЙ КІОСК ≡

ПЕРЕДПЛАТНИКУ!

Коли ти невчасно одержуєш журнал „ДРУГ ДІТЕЙ“ заповни цю заяву й надішли без марки на адресу: м. Харків, вул. Вільної Академії, 3, редакція „ДРУГ ДІТЕЙ“.

ДО РЕДАКЦІЇ „ДРУГ ДІТЕЙ“

Куди ти здав передплату

Коли здав передплату

На який термін (на 3 м., 6 м., 12 м.)

Яке останнє число журналу одержав й коли

Чи заявляв про неодержання журналу до твоєї пошти,
скільки разів

Що тобі відповіли

Твоя докладна адреса

№ квитанції, за якою ти здав передплату

Підпис

м-ця, дня 193... року

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ХДЛУ

43219

